

بررسی راهکارهای اجرا و موانع مبارزه با پولشویی بر اساس توصیه های FATF

دکتر مجید مرادی

دکتری حسابداری دانشگاه مازندران، استادیار گروه حسابداری، موسسه آموزش عالی ناصر خسرو، ساوه، ایران. (نویسنده مسئول).
m.moradi@hnhk.ac.ir

فاطمه غنیمی

دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری، واحد ساوه، دانشگاه آزاد اسلامی، ساوه، ایران.
ghanimi.f@yahoo.com

چکیده

پژوهش حاضر با موضوع بررسی راهکارهای اجرا و موانع مبارزه با پولشویی بر اساس توصیه های FATF، مطالعه موردی در بانک ملی ایران انجام شده است. پژوهش حاضر از نظر هدف از نوع کاربردی و از نظر روش گردآوری داده ها توصیفی و از نوع پیمایشی می باشد که در این راستا داده ها به صورت توصیفی و تحلیلی بر اساس تکنیک های آماری متناسب مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. جامعه آماری شامل کارکنان بانک ملی ساوه می باشد که تعداد کارکنان آنها ۱۳۵ نفر می باشد که نمونه آماری بر اساس فرمول کوکران و با ضریب خطای ۰/۰۵ برای جامعه این تحقیق به تعداد ۱۲۰ نمونه می باشد. داده های پژوهش با استفاده از پرسشنامه جمع آوری شد. تجزیه و تحلیل داده ها با نرم افزار SPSS انجام شد. نتایج نشان داد که وجود کنترل های کشف کننده، کنترل های اصلاح کننده و کنترل های پیش گیرانه در کاهش موانع مبارزه با پولشویی موثر است.

واژگان کلیدی: کنترل های کشف کننده، کنترل های اصلاح کننده، کنترل های پیش گیرانه، موانع مبارزه با پولشویی.

مقدمه

واژه پولشویی به فعالیت مجرمانه ای اشاره دارد که به صورت سازمان یافته صورت می گیرد. در عمل پولشویی، پولی که از راه های غیرقانونی چون قاچاق مواد مخدر، کلاهبرداری، فعالیت های تروریستی و ... به دست آمده است، از طریق فرایندهای مشروع تبدیل به پول قانونی شود (رفیعی شمس آبادی، ۱۳۸۷). فرایند پولشویی سه مرحله دارد که ممکن است به صورت همزمان یا مجزا انجام گیرند. استقرار، اولین مرحله در تطهیر پول می باشد که مبلغ قابل توجهی پول غیرقانونی وارد نظام سرمایه گذاری می شود و در دسترس ترین شیوه تبدیل پول به کالاهایی است که قابل ردیابی نیستند. استتار یا لایه بندی، مرحله دوم می باشد که در آن، با پیچیده کردن فرایند سرمایه گذاری سعی می شود منابع کسب پول به دست آمده پنهان شده و امکان حسابرسی آن وجود نداشته باشد و مرحله سوم، ادغام می باشد که در آن، پول غیرقانونی در چرخه فعالیت های تجاری قانونی و مالیاتی قرار می گیرد و به این ترتیب، منبع کسب آن در هر فعالیتی در آینده پنهان باقی می ماند (صدیق، ۱۳۸۷). سه شیوه اصلی برای ادغام پول رایج است. اول اینکه پول در یک شرکت خصوصی در کشوری دیگر سرمایه گذاری می شود و شرکت های خارجی می توانند در قبال این پول، وام هایی را به پولشوها در کشور مبدأ اختصاص دهند. در شیوه دوم، صورتحساب و فاکتورهای جعلی برای واردات و صادرات ساخته می شوند. شرکت واردات و صادرات در زمان پرداخت، ارزش بسیار بالایی برای صادرات تعیین می کند و این پول به همراه پول کثیف از شرکتی به شرکت دیگر وارد نظام پولی

می‌شود. در شیوه سوم، پول کثیف به صورت سپرده در بانکی قرار می‌گیرد و سپس، از طریق سیستم الکترونیک انتقال پول به بانک دیگری منتقل می‌شود و از آنجا که در روز حجم بی‌شماری انتقال پول به صورت الکترونیک صورت می‌گیرد، ردیابی آن مشکل می‌شود (مولینگ و اسمیت، ۲۰۰۸).

هرچند امروزه اهداف اساسی پولشویی تفاوت چندانی با چند دهه قبل ندارد، با این حال در زمان حاضر جایگاه خاصی در فضای تکنولوژی پیشرفته به دست آورده است. ماهیت عمل مجرمانه پولشویی مهم‌ترین بعد این جرم نیست، بلکه مشکل اساسی ابزاری است که پولشویی در اختیار مجرمان قرار می‌دهد تا بتوانند به فعالیت مجرمانه خود ادامه دهند. یکی از مهم‌ترین نگرانی‌هایی که کشورها به آن توجه دارند، بحث تامین مالی تروریسم از طریق پولشویی است. این امر از دو حیث نگران‌کننده است. اول اینکه درآمد حاصل از فعالیت‌های تروریستی از راه پولشویی وارد نظام مالی کشورها شود و دوم اینکه پول تطهیر شده به صورت غیرقابل ردیابی در فعالیت‌های آینده تروریستی مورد استفاده قرار گیرد. این نگرانی به خصوص پس از حملات تروریستی ۱۱ سپتامبر سال ۲۰۰۱، در سطح ملی کشورها و بین‌الملل به شدت افزایش یافت تا جایی که تلاش‌های گسترده‌ای برای جلوگیری از پولشویی و تامین مالی تروریسم صورت گرفت. از مهم‌ترین تلاش‌های بین‌المللی برای مقابله با پولشویی و تامین مالی تروریسم، گروه ویژه اقدام مالی است.

گروه ویژه اقدام مالی پولشویی (FATF) در سال ۱۹۸۹ در نشست سران ۷G در پاریس برای مبارزه با مشکل رو به رشد پولشویی تأسیس شد. نیروی ویژه موظف به مطالعه روندهای پولشویی، نظارت قانونی و اجرای قوانین مالی در سطوح ملی و بین‌المللی شده است. این سازمان در زمان ایجاد شامل ۱۶ عضو بوده است. اتحادیه FATF دارای یک دستورالعمل ۴۰ ماده‌ای است که کلیه جنبه‌های مبارزه با پولشویی را دربرمی‌گیرد. از آغاز به فعالیت اتحادیه FATF، مشخص بود که کشورهای عضو این اتحادیه دارای نظام‌های مالی و قانونی متفاوت با یکدیگر می‌باشند و نمی‌توانند معیارهای یکسانی داشته باشند و برای مبارزه با پولشویی از رفتار یکسانی پیروی کنند؛ بنابراین، دستورالعمل اجرایی اتحادیه FATF به صورتی نوشته شده است که هم قابل اجرا توسط همه اعضا باشد و هم اینکه مبادلات پولی قانونی کشورهای عضو را محدود نکند و مانع توسعه اقتصادی کشورها نشود. گروه ویژه اقدام مالی پولشویی (FATF) همواره یک بیانیه دارد که در آن یک فهرست از کشورهایی که مقررات مالی و پولشویی نگران‌کننده‌ای دارند منتشر می‌کند و در آن از اعضای خود و دیگر کشورها می‌خواهد که در فعالیت‌های اقتصادی خود و روابط مالی دو جانبه بیشترین دقت را به منظور جلوگیری از فعالیت‌های تروریستی و پولشویی به خرج دهد (الشیخ و السدی، ۱۳۹۸).

بیان مسئله

بیشتر جنایات سازمان‌یافته با هدف کسب درآمد صورت می‌گیرد و اکثر مجرمان نیز، جرم را در قبال دریافت پول نقد انجام می‌دهند. این جرم می‌تواند قاچاق مواد مخدر، قاچاق اسلحه و کالا، قاچاق انسان، رشوه، اخاذی، کلاهبرداری و... باشد. با افزایش درآمد ناشی از این فعالیت‌ها، نگهداری، ذخیره، انتقال، استفاده و مدیریت این مقدار پول، بزرگترین دغدغه فرد مجرم خواهد بود. از معایب پول نقد، سنگین و حجیم بودن و دشواری در جابجایی آن است؛ با به دست آمدن مقادیر زیاد پول، مجرمان به این فکر می‌افتند که چگونه بدون ایجاد جلب توجه مراجع ذیصلاح، درآمدهای حاصله را قانونی جلوه داده و از آن استفاده نمایند. برای انجام این کار از فرآیندی به نام پولشویی استفاده می‌شود که در آن با پوشش قانونی بر روی درآمدهایی که منشأ غیر قانونی دارند، پول نامشروع به پول مشروع تبدیل و خطر به دام افتادن مجرمان به دست مراجع ذیربط کاهش می‌یابد (حیدری، ۱۳۹۷). رتبه شفافیت در ایران، از متوسط جامعه جهانی پایین‌تر بوده و به زعم سازمان بین‌المللی شفافیت، این نتایج حاکی از افزایش میزان فساد، علیرغم وجود نهادهای نظارتی و اعمال قوانین

متعدد می‌باشد. به عنوان نمونه، بر اساس گزارش سازمان بین‌المللی شفافیت^۱ در سال‌های ۲۰۰۴، ۲۰۰۵، ۲۰۰۶ و ۲۰۰۷ نمره کل فساد در ایران از عدد ۱۰ به ترتیب برابر با ۲/۹، ۲/۷، ۲/۵ و ۲/۵ بوده و به ترتیب در بین ۱۵۵، ۱۵۹، ۱۶۳ و ۱۸۰ کشور مورد بررسی، رتبه‌های ۸۸، ۹۳، ۱۰۶ و ۱۳۱ را به دست آورده است. ضمن این که در سال ۲۰۰۹، نمره فساد در ایران به ۱/۸ نیز رسیده است. این موضوع بیانگر آن است که از دیدگاه جهانی، درجه شیوع فساد در ایران رو به افزایش بوده است (مرادی، ۲۰۲۲).

پولشویی فرآیندی بزهکارانه است که در جریان آن عواید ناشی از فعالیت‌های مجرمانه در مسیرهای قانونی قرار گرفته و به ظاهر پول پاک می‌شود. فرآیندی که آثار جبران‌ناپذیری به پیکره سیاسی، اقتصادی و فرهنگی جامعه وارد می‌کند. آثاری که هم نسل کنونی و هم نسل‌های آینده را متاثر می‌سازد و تمامیت و استقلال یک نظام را به چالش می‌کشد و موجبات زوال آن را مهیا می‌سازد. از جمله روش‌های پولشویان برای تطهیر عواید ناشی از جرم استفاده از ابزار بانکی و فعالیت‌های موسسات مالی است. زیرا به جهت متعدد بودن فعالیت‌های موسسات اعتباری راه‌های مختلفی برای انتقال یا پنهان‌سازی منشاء عواید ناشی از جرم که از جمله اهداف پولشویان است در اختیار آنها قرار می‌گیرد. پولشویی دارای اثرات زیان‌باری است که موجب فرار مالیاتی، خروج سرمایه از کشور، اختلال در بازارهای مالی و تورم می‌گردد (فلاح‌نژاد، ۱۳۹۶).

نخستین گام در مبارزه با پولشویی، افزایش امنیت و ثبات سیستم بانکی و ممانعت از به کارگیری سیستم بانکی توسط پولشویان و تأمین کنندگان مالی تروریسم است. اگرچه ناظر معمولاً برای مشخص و بررسی کردن موارد فردی پولشویی، تأمین مالی تروریسم نقش اصلی و اولیه را ندارد، کنترل تراکنش یا نقل و انتقالات می‌تواند بخشی از فرایند نظارتی باشد. همچنین ناظران بانکی اغلب برای نشان دادن نقل و انتقالات مشکوک یا مشخص کردن اینکه کارمندی درگیر پولشویی شده است، مجبورند مراحل بررسی را طی کنند. ناظران باید اختیار اداره و هدایت بازرسی‌ها (از جمله بازرسی‌های حضوری) از موسسات مالی را داشته باشند تا بدین وسیله اطمینان یابند که موسسات فوق مطابق با قوانین و مقررات عمل می‌کنند. این نظارت شامل بررسی سوابق مشتری‌های بانک‌ها، خط‌مشی و رویه بانک‌ها برای مبارزه با پولشویی و بررسی دفاتر و مدارک موجود در بانک‌ها می‌شود.

به طور کلی سه روش سازمانی برای نظارت بر مقابله با پولشویی وجود دارد:

- نظارت توسط ناظر بانکی؛

- نظارت توسط واحد اطلاعات مالی یا توسط نهاد یا موسسه دیگر؛

- نظارت مشترک توسط واحد اطلاعات مالی و ناظر بانکی (چتین و همکاران^۲، ۲۰۰۹).

علاوه بر این به منظور این که ناظران قادر به اجرای سیستم نظارتی موثری باشند، سیاست‌گذاران هشت اصل لازم را باید مورد نظر و در دستور کار خود قرار دهند.

(۱) دسترسی نهاد نظارتی به منابع کافی؛

(۲) استقلال کافی نهاد نظارتی؛

(۳) دسترسی نهاد نظارتی به اطلاعات؛

(۴) اختیار وضع قوانین و مقررات توسط نهاد نظارتی؛

(۵) اختیار اعمال مجازات و تحریم‌ها؛

(۶) پاسخگو بودن نهاد نظارتی؛

(۷) پذیرش رویکرد نظارتی استاندارد شده با رویکرد مبتنی بر ریسک، توسط نهاد نظارتی؛

¹ Report on Transparency International

² Chatain et al

۸) به کارگیری هر دو نظارت حضوری و غیرحضوری توسط نهاد نظارتی (همان منبع).

اهمیت و ضرورت تحقیق

پولشویی دارای اثرات زیان‌باری است که موجب فرار مالیاتی، خروج سرمایه از کشور، اختلال در بازارهای مالی و تورم می‌گردد. اقتصاد کشور ایران نیز به دلایلی همچون بی‌نظمی نظام اقتصادی، تعدد مراکز تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری، عدم نظارت بانک مرکزی بر گردش پولی و مالی کشور، عدم مبارزه جدی با پولشویی در قوانین ایران و اسناد بین‌المللی نظارت بر نقل و انتقالات پولی و ارزی، محل مناسبی را برای این پدیده به وجود آورده است. در پژوهش حاضر به دنبال شناخت پدیده پولشویی و ارائه راهکارهایی جهت مبارزه و رفع موانع اجرای آن هستیم و در جمع‌بندی نهایی انتظار می‌رود که راهکارهای ارائه شده جلوی شیوع بیشتر جرائم منشاء پولشویی را بگیرد و عرصه بر رفتارهای مجرمانه تنگ گردد؛ سرمایه‌گذاری در فعالیتهای مولد افزایش پیدا کند و زمینه برای تقویت بنیان اقتصادی کشور فراهم شود. البته این امر نیازمند مشارکت بین‌المللی، ایجاد پیوندهای مستحکم، همکاری با مراکز مالی بین‌المللی و پذیرش دستورالعمل‌های نهادهای بین‌المللی است، بنابراین بررسی راهکارهای اجرا و موانع مبارزه با پولشویی لازم و ضروری به نظر می‌رسد.

اهداف تحقیق

هدف بررسی کنترل‌های داخلی محیط کنترلی بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی در بانک ملی ایران است.

- تبیین اثر وجود کنترل‌های کشف‌کننده بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی.
- تبیین اثر وجود کنترل‌های اصلاح‌کننده بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی.
- تبیین اثر وجود کنترل‌های پیش‌گیرانه بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی.

فرضیه‌های تحقیق

فرضیه‌های تحقیق به قرار زیر است:

- فرضیه اول:** وجود کنترل‌های کشف‌کننده بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی تأثیرگذار است.
- فرضیه دوم:** وجود کنترل‌های اصلاح‌کننده بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی تأثیرگذار است.
- فرضیه سوم:** وجود کنترل‌های پیش‌گیرانه بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی تأثیرگذار است.

پیشینه‌های تحقیق

ذوالکفیل و همکاران^۱ (۲۰۲۲) در مطالعه‌ای به بررسی «شیوه‌های بازیابی دارایی در مبارزه با پولشویی: شواهدی از گزارش ارزیابی متقابل FATF کشورهای عضو FATF منطقه آسیا و اقیانوسیه» پرداختند. هدف این مطالعه درک مکانیسم بازیافت دارایی فعلی کشورهای عضو بر اساس دو عنصر، یعنی سیاست مصادره و چارچوب مدیریت بازیابی دارایی است. تجزیه و تحلیل محتوا بر روی گزارش ارزیابی متقابل گروه ویژه اقدام مالی (MER) (FATF) هشت کشور انجام شد. نتایج نشان داد که تنها چند کشور یک مرکز متمرکز بازیابی دارایی یا کارگروه ویژه برای مدیریت دارایی‌های بازیافتی ایجاد کردند. این مطالعه نیاز به یک مرکز مدیریت بازیابی دارایی متمرکز را به عنوان ابتکاری برای بهبود نتیجه تحقیقات پولشویی برجسته می‌کند. یافته‌های مطالعه به تنظیم‌کنندگان کمک می‌کند تا چالش‌های عملی مکانیسم بازیابی دارایی را برای بهبود آینده درک کنند.

¹ Zolkafli et al

یه^۱ (۲۰۲۲) در مطالعه‌ای به بررسی «توصیه‌های جدید گروه ویژه اقدام مالی برای مبارزه با فساد و پولشویی» پرداخت. یک نمونه پروتکل ضدفساد به کنوانسیون سازمان ملل متحد علیه فساد (APUNCAC) الزامات بین‌المللی را برای گزارش مالکیت سودمند وجوه مربوط به برخی معاملات مالی اجرا می‌کند. هدف، جلوگیری از پا کردن وجوه غیرقانونی با ضمیمه کردن عواقب قانونی به هر شکست در به دست آوردن و ارائه گزارش مورد نیاز مالکیت ذینفع، و هر کوتاهی توسط یک فرد جلویی که به عنوان مالک ذینفع در ارائه اطلاعات واقعی در مورد هویت واقعی ظاهر می‌شود، جلوگیری می‌کند. این مقاله چهارمین مقاله از مجموعه مقالاتی است که مقررات ضد پولشویی (AML) APUNCAC را تشریح می‌کند و بر شفافیت مالکان ذینفع تمرکز دارد. مقالات همراه بر روی مسائل مربوط به صلاحیت بین‌المللی و اجرای APUNCAC در مورد پرسنل دوردست تمرکز داشتند و کاربرد APUNCAC را برای کانال‌های خاص پولشویی نشان دادند.

ظفرالله و حق^۲ (۲۰۲۱) در مطالعه‌ای به بررسی «سیاست‌ها، ابزارها، انطباق و کنترل: مبارزه با پولشویی در بنگلادش» پرداختند. پولشویی (ML) در سال‌های اخیر به تهدیدی جهانی تبدیل و کشورهای توسعه‌یافته و فقیر را تحت تاثیر قرار داده است. توسعه یک رژیم کارآمد ضد پولشویی (AML) به دلیل طیف در حال تغییر روش‌های مورد استفاده، ضعف در مکانیسم‌های کنترلی، پیچیدگی‌های قوانین و مقررات، سوء عملکرد سازمانی و جابجایی هدف، فرآیندی دشوار و زمانبر است. در بنگلادش، افزایش پول غیرقانونی، افزایش سرقت پول و خروج سرمایه فاحش یک مشکل حکومتی ایجاد کرده است. هدف از این مطالعه بررسی ابعاد ML و بررسی ساختار و عملکرد رژیم AML است. بنگلادش، مانند اکثر مناطق جنوب آسیا، به شدت در برابر ML آسیب‌پذیر است و برای مطابقت کامل با استانداردهای جهانی برای کنترل به سختی تحت فشار است. نهادهای ضعیف، آسیب‌شناسی بوروکراتیک، فقدان شفافیت و پاسخگویی، سطوح بالای فساد، محیط نظارتی مبهم، عملیات مالی غیرقانونی، اختلال در بخش بانکی، منافع متضاد، بهره‌برداری جنایی، نظارت و گزارش ضعیف، ارزیابی ریسک ناقص و عملکرد ضعیف دولت باعث شده است. بر عملکرد سیستم AML تأثیر گذاشت.

نانیون و نصیری^۳ (۲۰۲۰) در مطالعه‌ای به بررسی «نقش FATF بر سیستم‌های مالی کشورها: موفقیت‌ها و چالش‌ها» پرداختند. هدف این مقاله بررسی میزان موفقیت‌ها و چالش‌های پذیرش و اجرای کدهای گروه ویژه اقدام مالی (FATF) در کشورهای عضو با برجسته کردن تأثیر چارچوب سیاست مبارزه با پولشویی FATF بر پولشویی (ML) و راه‌های آینده است. در تشدید مبارزه با ماهیت سریع در حال تحول ML و فعالیت‌های تامین مالی تروریسم است. نتایج حاکی از دشواری در هماهنگی داخلی، محدودیت ظرفیت کشورها، منابع عملیاتی ناکافی و پیچیدگی‌های ارزیابی در اجرای استانداردهای FATF. با این وجود، FATF موفقیت‌هایی مانند هماهنگ‌سازی قوانین و تلاش‌های اجرایی را از طریق ارائه نقاط هماهنگی به دست آورده است. از دیگر موفقیت‌ها می‌توان به انعطاف‌پذیری در پاسخ به تهدیدات جدید، پذیرش فرآیند ارزیابی متقابل، که فشار همتایان بر اعضای متخلف را افزایش داد، افزایش فضای مالی بین‌المللی و افزایش مشروعیت بخشیدن به فرآیندهای FATF اشاره کرد.

مکپور^۴ (۲۰۱۹) در مطالعه‌ای به بررسی «مبارزه با پولشویی و مبارزه با تامین مالی تروریسم از انطباق با آنها: آیا کشورهای عضو FATF فقط آن را خدشه‌دار می‌کنند؟» پرداخت. هدف این مقاله بررسی میزان رعایت قوانین جهانی مبارزه با پولشویی و مقابله با تامین مالی تروریسم (AML/CFT) است. برخی از یافته‌های قابل توجه شامل سطح جهانی سالانه انطباق AML/CFT بین دوره ۲۰۰۴ و ۲۰۱۶ و همچنین سطوح انطباق در سراسر قاره‌ها برای همان دوره است. سطوح انطباق برای هفت مولفه توصیه‌های FATF نیز گزارش شد تا به ارزیابی این که کشورها از کدام مجموعه توصیه‌ها بیشتر پیروی

¹ Yeh

² Zafarullah & Haque

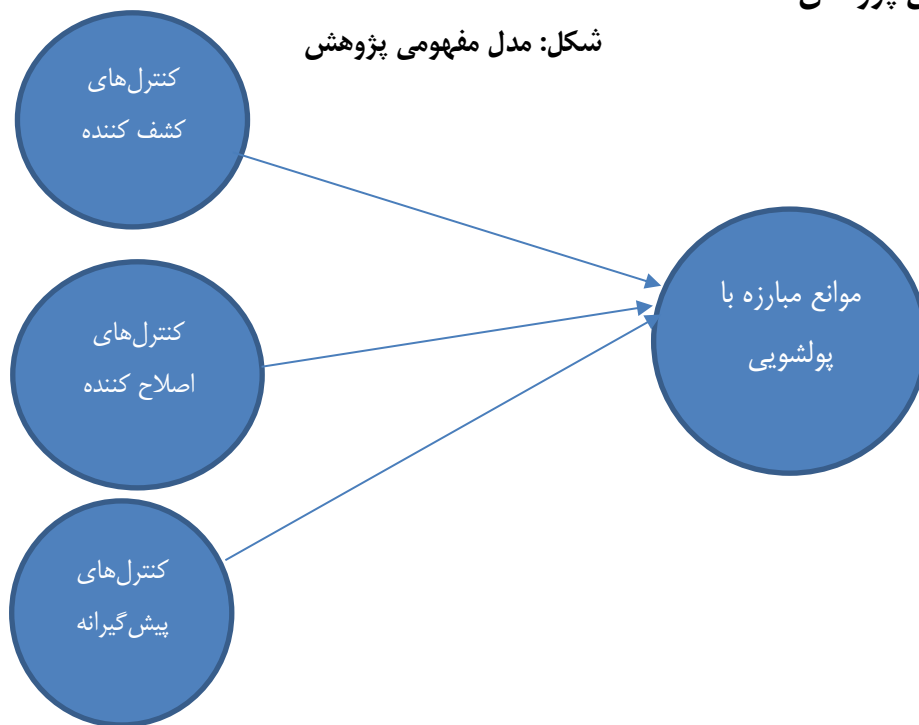
³ Nanyun & Nasiri

⁴ Mekpor

می‌کنند و چرا آنها را رعایت می‌کنند، گزارش شده است. همچنین مشخص شد که عدم انطباق کشورها در نتیجه هزینه بالای تبعیت از توصیه‌های FATF است.

جایاسکارا^۱ (۲۰۱۸) در مطالعه‌ای به بررسی «چالش‌های اجرای یک نظارت موثر مبتنی بر ریسک بر مبارزه با پولشویی و مقابله با تامین مالی تروریسم تحت متدولوژی FATF 2013» پرداخت. هدف از این مطالعه ارزیابی اینکه آیا سطح درآمد یک کشور خاص بر سطح اثربخشی نظارت بر مبارزه با پولشویی (AML) / مقابله با تامین مالی تروریسم (CFT) تأثیر می‌گذارد تا مهم‌ترین توصیه‌ها در دستیابی به سطح بالایی را ارزیابی کند. اثربخشی و بحث انتقادی یافته‌های ارزیابی دور چهارم با نتیجه دو هدف اول است. مشاهده شد که سطح درآمد یک حوزه قضایی خاص با سطح اثربخشی نظارت AML/CFT رابطه مثبت دارد. تجزیه و تحلیل آماری نشان می‌دهد که چارچوب AML/CFT در مقررات و نظارت بر موسسات مالی (توصیه ۲۶) و ارائه راهنمایی و بازخورد به واحدهای گزارشگر (توصیه ۳۴) تأثیر قابل توجهی بر سطح اثربخشی بر نظارت AML/CFT بر اختیارات ناظران دارد (توصیه ۲۷)، تنظیم و نظارت بر مشاغل و حرفه‌های غیرمالی تعیین شده (توصیه ۲۸) و تحریمها (توصیه ۳۵) دارد.

مدل مفهومی پژوهش

روش تحقیق

پژوهش حاضر از حیث هدف، از نوع کاربردی و از لحاظ روش گردآوری داده‌ها توصیفی و از نوع پیمایشی خواهد بود که در این راستا به صورت توصیفی و تحلیلی داده‌ها بر اساس فنون متناسب آماری تجزیه و تحلیل خواهد شد.

متغیرهای تحقیق

¹ Jayasekara

متغیر وابسته کاهش موانع مبارزه با پولشویی: با استفاده از پرسشنامه‌ای که در "چک لیست ارزیابی مقررات مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم در بازار سرمایه" سازمان بورس اوراق بهادار در سال ۱۳۹۸ منتشر کرده است، استفاده می‌شود.

متغیر مستقل

✓ کنترل‌های کشف‌کننده، کنترل‌های اصلاح‌کننده، کنترل‌های پیش‌گیرانه: با استفاده از پرسشنامه
✓ کنترل‌های داخلی محیط کنترلی سنجش می‌شود.

جامعه آماری و حجم نمونه

جامعه آماری شامل کارکنان بانک ملی ساوه می‌باشد که تعداد کارکنان ۱۳۵ نفر است. نمونه آماری بر اساس فرمول کوکران و با میزان خطای ۰.۰۵ برای جامعه این پژوهش به تعداد ۱۰۰ نمونه می‌باشد.

روش و ابزارهای گردآوری اطلاعات

با استفاده از فرمول کوکران جمعیت نمونه پژوهش به شرح ذیل برآورد گردید.

$$n = \frac{Nt^2S^2}{Nd^2 + t^2S^2} = \frac{Nt^2p \cdot q}{Nd^2 + t^2p \cdot q}$$

هر پژوهشگر باید با توجه به ماهیت مسئله و فرضیه‌های طراحی شده یک یا چند ابزار را طراحی کند و پس از کسب شرایط در مورد اعتبار این ابزارها، از آنها در جهت جمع‌آوری داده‌ها بهره‌جوید تا در نهایت از طریق پردازش و تحلیل این داده‌ها بتوان در مورد فرضیه‌ها قضاوت کرد. در تحقیق حاضر اطلاعات مورد نیاز در دو مرحله جمع‌آوری گردیده است. در مرحله اول با مراجعه به منابع کتابخانه‌ای شامل کتاب‌ها، مجلات و مقالات علمی معتبر، مطالب مربوط به ادبیات تحقیق جمع‌آوری شده است. در مرحله دوم در این تحقیق اطلاعات به شیوه میدانی با استفاده از ابزار پرسشنامه جمع‌آوری شده است. در این پژوهش برای سنجش میزان اعتماد (پایایی) ابزار اندازه‌گیری (که بر تکرارپذیری و تعمیم‌پذیری پرسشنامه و این نکته صحت می‌گذارد که آیا چنانچه پرسشنامه در شرایط مشابه تکرار شود نتایج مشابهی به دست خواهد داد یا خیر) از روش آلفای کرونباخ استفاده شده است. در این روش، به سنجش میزان همسازگی گویه‌ها در راستای بررسی مقیاس مورد نظر پرداخته شده است.

توصیف اطلاعات جمعیت شناختی

در این بخش جنس، سطح تحصیلات و سابقه کار ۱۲۰ نفر از آزمودنی‌ها مورد بررسی قرار گرفته است. ۷۷/۵٪ از افراد گروه نمونه را "کارکنان مرد" تشکیل می‌دهند، این رقم در خصوص "کارکنان زن" به ۲۲/۵٪ کاهش یافته است. بیشتر از ۶۱٪ کارکنان شرکت‌کننده در این پژوهش دارای تحصیلات "لیسانس" می‌باشند و این در حالی است که تحصیلات تنها ۱۳٪ از افراد "فوق دیپلم" است. سطح تحصیلات ۲۵٪ از افراد نیز "فوق لیسانس و بالاتر" است. سابقه کار ۳۰٪ از کارکنان بانک ملی ساوه بین ۵ تا ۱۰ سال می‌باشد، سابقه کار ۲۵/۸٪ آزمودنی‌ها نیز زیر ۵ سال است. این رقم در خصوص افراد با سابقه کار بین ۱۱ تا ۱۵ سال به ۲۲/۵٪ و بالای ۱۶ تا ۲۰ سال به ۱۱/۶٪ می‌رسد. سابقه خدمت ۱۰٪ از آزمودنی‌ها بالای ۲۰ سال می‌باشد.

آمار توصیفی متغیرهای تحقیق

جدول (۱): خلاصه اطلاعات متغیرهای تحقیق و نقش آنها در مدل

نام متغیر	نماد	نقش متغیر در مدل
کاهش موانع مبارزه با پولشویی	Romla	وابسته
کنترل‌های کشف‌کننده	Deco	مستقل
کنترل‌های اصلاح‌کننده	Corco	مستقل
کنترل‌های پیش‌گیرانه	Prco	مستقل

جدول (۲): جدول شاخص‌های توصیفی و آزمون نرمال برای متغیرهای پژوهش

کشیدگی	چولگی	انحراف معیار	مینیمم	ماکسیمم	میانه	میانگین	
-۰.۵۹۵	-۰.۲۳۲	۱.۰۲۴	۱	۵	۳	۳.۳۳	Romla
۳.۲۸	۱.۳۳۶	۵.۸۹۱	۱۳	۴۴	۲۳	۲۳.۲۸	Deco
۲.۲۹۷	۰.۹۶۲	۳.۰۱۱	۷	۲۳	۱۳	۱۳.۱	Corco
۱.۴۶۳	۰.۶۸۹	۴.۱۰۵	۷	۲۹	۱۷	۱۶.۶۵	Prco

توصیف متغیرها از آن جهت دارای اهمیت است که نتایج آزمون فرضیه‌های پژوهش بر اساس داده‌ها و شاخص‌های این متغیرها استخراج می‌گردد. داده‌های تحقیق دارای مقیاس فاصله‌ای هستند. برای توصیف متغیرهای پژوهش از شاخص‌های مرکزی و پراکندگی استفاده شده است که در ادامه به آنها پرداخته شده است. با توجه به جدول (۲) میانگین کاهش موانع مبارزه با پولشویی (Romla) ۳.۳۳ است. همچنین انحراف معیار یکی از پرکارترین مقیاس پراکندگی است که اگر مقادیر در اطراف میانگین متراکم باشند انحراف معیار کوچک و اگر از میانگین‌شان دور باشند مقدارش بزرگ است. همانطور در جدول ۲ نشان داده شده است مقدار انحراف معیار نزدیک به میانگین می‌باشد و نشان دهنده این است که داده‌ها در اطراف میانگین متراکم می‌باشند. میزان عدم تقارن منحنی فراوانی را چولگی می‌نامند. اگر ضریب چولگی صفر باشد، جامعه کاملاً متقارن است و چنانچه این ضریب مثبت باشد، چولگی به راست و اگر ضریب منفی باشد چولگی به چپ دارد. ضریب چولگی کاهش موانع مبارزه با پولشویی منفی می‌باشد که نشان می‌دهد توزیع نرمال و چوله به چپ می‌باشد. پارامتر پراکندگی میزان کشیدگی یا پخی منحنی فراوانی نسبت به منحنی نرمال استاندارد را برجستگی یا کشیدگی می‌نامند. اگر کشیدگی حدود صفر باشد، یعنی منحنی فراوانی از لحاظ کشیدگی وضع متعادل و نرمالی دارد، اگر این مقدار مثبت باشد منحنی برجسته و اگر منفی باشد منحنی پهن می‌باشد.

تجزیه و تحلیل استنباطی داده‌های پژوهش

تحلیل ماهیت متغیرها و مفروضه‌های آزمون

این پژوهش با روش همبستگی بر اساس مشاهده‌های پس‌رویدادی و با تحلیل رگرسیون اقدام به پیش‌بینی متغیر وابسته از طریق مجموعه‌ای از متغیرها که با استفاده از پرسشنامه سنجیده می‌شود، نموده است. به بیان دیگر هدف پژوهش بررسی کنترل‌های داخلی محیط کنترلی بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی در بانک ملی ساوه است. بنابراین برای بررسی مدل‌های مفهومی پژوهش از تحلیل رگرسیون استفاده شده است. برای به کارگیری تحلیل رگرسیون تعدادی مفروضه بنیادی باید قابل توجیه می‌باشد.

جدول (۳): نتایج آزمون توزیع باقیمانده و استقلال باقیمانده‌های مدل

مدل	آزمون دوربین واتسون		آزمون توزیع باقیمانده	
	محاسبه شده	موردانتظار	آماره z	سطح خطا

۰.۱۹۷	۰.۱۶۵	۱.۵-۲.۵	۱.۸۷۷	۱
-------	-------	---------	-------	---

عدم وجود هم خطی شدید بین متغیرهای مستقل

جدول (۴): نتایج حاصل برای بررسی هم خطی

متغیر مستقل	تورم واریانس (VIF)	تحمل واریانس (Tolerance)
Deco	۲.۳۴۹	۰.۱۸۱
Corco	۱.۷۵۷	۰.۷۵۶
Prco	۳.۵۷۸	۰.۱۱۷

همان گونه که در جدول (۴) نیز مشاهده می شود، مقادیر تورم واریانس برای متغیر بیشتر از ۱ و کمتر از ۴ بوده و مقادیر تحمل نیز برای متغیر مستقل بیشتر از ۰/۳ بوده است که با توجه به توضیحات ارائه شده می توان به این نتیجه رسید که بین متغیرهای مستقل هم خطی وجود ندارد و می توانند در یک مدل رگرسیونی به صورت همزمان وارد شوند.

بررسی همبستگی بین متغیرها

جدول (۵): ضرایب همبستگی

Prco	Corco	Deco	Romla	
			۱.۰۰۰	Romla
		۱.۰۰۰	**۰.۶۳۵ ۰.۰۰۰	Deco
	۱.۰۰۰	**۰.۹۵۸ ۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	Corco
۱.۰۰۰	**۰.۹۳۹ ۰.۰۰۰	**۰.۹۱۱ ۰.۰۰۰	**۰.۶۳۲ ۰.۰۰۰	Prco

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

جدول (۵) ضرایب همبستگی برای بررسی رابطه میان متغیرهای تحقیق را به صورت دو به دو نشان می دهد. روی قطر اصلی این ماتریس عدد یک واقع شده است به این منظور که هر متغیر با خودش همبستگی کامل دارد. تمامی ضرایب در سطح اطمینان ۹۹٪ معنادار هستند (مقدار سطح معناداری کمتر از ۱٪ می باشد). هر چه قدر مقدار ضریب همبستگی بزرگتر باشد، شدت رابطه بین دو متغیر بیشتر و قوی تر است. تمامی ضرایب مثبت می باشند و نشان می دهد بین تمامی متغیرهای تحقیق به صورت دو به دو رابطه مثبت و معنادار وجود دارد.

بررسی فرضیه های پژوهش

فرضیه اول: وجود کنترل های کشف کننده بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی تأثیر گذار است.

H_0 = وجود کنترل های کشف کننده بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی تأثیر گذار نیست.

H_1 = وجود کنترل های کشف کننده بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی تأثیر گذار است.

فرضیه دوم: وجود کنترل های اصلاح کننده بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی تأثیر گذار است.

H_0 = وجود کنترل های اصلاح کننده بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی تأثیر گذار نیست.

H_1 = وجود کنترل‌های اصلاح‌کننده بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی تأثیرگذار است.
فرضیه سوم: وجود کنترل‌های پیش‌گیرانه بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی تأثیرگذار است.
 H_0 = وجود کنترل‌های پیش‌گیرانه بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی تأثیرگذار نیست.
 H_1 = وجود کنترل‌های پیش‌گیرانه بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی تأثیرگذار است.

جدول (۶): نتایج رگرسیون چندگانه

مدل	تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	F	Sig	R	R ²	R ² adj
۱	رگرسیون	۸۱.۶۷۴	۳	۲۷.۲۲۵	۷۳.۴۵۶	b.۰۰۰۰	۰.۸۰۹	۰.۶۵۵	۰.۶۴۶
	خطا	۴۲.۹۹۳	۱۱۶	۰.۳۷۱					
	مجموع	۱۲۴.۶۶۷	۱۱۹	-					

a. Dependent Variable: Romla

b. Predictors: (Constant), Proco, Deco, Corco

در این فرضیه تاثیر متغیر مستقل کنترل‌های کشف‌کننده، کنترل‌های اصلاح‌کننده و کنترل‌های پیش‌گیرانه بر متغیر وابسته کاهش موانع مبارزه با پولشویی بررسی شده است. آماره آزمون فیشر^۱ مدل با مقدار ۷۳.۴۵۶ بزرگتر از مقدار بحرانی و سطح معناداری محاسبه شده آن کوچکتر از ۰/۰۵ است که از وجود رابطه خطی بین متغیرهای مستقل با متغیر وابسته حمایت کرده است. مقدار ضریب تعیین نشان می‌دهد که حدود ۸۰/۹ درصد از تغییرات متغیر وابسته توسط متغیر مستقل قابل تبیین است.

جدول (۷): نتایج ضرایب رگرسیون چندگانه

Sig	t	ضرایب استاندارد		متغیرها
		Beta	Std. Error	
۰.۳۹۸	-۰.۸۴۹	-	۰.۲۵۲	مقدار ثابت
۰.۰۰۰	۵.۱۱۵	۰.۹۸۰	۰.۰۳۳	کنترل‌های کشف‌کننده
۰.۰۰۰	۸.۴۲۳	۱.۹۳۵	۰.۰۷۸	کنترل‌های اصلاح‌کننده
۰.۰۰۳	۳.۶۴۳	۱.۱۶۲	۰.۰۴۰	کنترل‌های پیش‌گیرانه

تحلیل فرضیه اول

آزمون این فرضیه بر اساس نتایج تحلیل رگرسیون انجام گرفته است. ضریب کنترل‌های کشف‌کننده بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی دارای آماره بحرانی محاسبه شده به مقدار ۵.۱۱۵ و سطح معنی‌داری آزمون کمتر از ۰/۰۵ است که از تاثیر معنادار کنترل‌های کشف‌کننده بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی حمایت شده است. بنابراین شواهد گردآوری شده از طریق نمونه آماری بر اساس تئوری احتمالات بیانگر رد فرضیه صفر است. با توجه به مثبت بودن ضریب بتا (۰.۱۷۰) می‌توان گفت وجود کنترل‌های کشف‌کننده بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی تأثیر مستقیم و مثبت دارد. بنابراین فرض H_0 رد می‌شود و فرضیه مقابل آن مورد حمایت قرار می‌گیرد.

تحلیل فرضیه دوم

² Fisher

آزمون این فرضیه بر اساس نتایج تحلیل رگرسیون انجام گرفته است. ضریب کنترل‌های اصلاح‌کننده بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی دارای آماره بحرانی محاسبه شده به مقدار ۸.۴۲۳ و سطح معنی‌داری آزمون کمتر از ۰/۰۵ است که از تاثیر معنادار کنترل‌های اصلاح‌کننده بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی حمایت شده است. بنابراین شواهد گردآوری شده از طریق نمونه آماری بر اساس تئوری احتمالات بیانگر رد فرضیه صفر است. با توجه به مثبت بودن ضریب بتا (۰.۶۵۸) می‌توان گفت که وجود کنترل‌های اصلاح‌کننده بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی تأثیر مستقیم و مثبت دارد. بنابراین فرض H_0 رد می‌شود و فرضیه مقابل آن مورد حمایت قرار می‌گیرد.

تحلیل فرضیه سوم

آزمون این فرضیه بر اساس نتایج تحلیل رگرسیون انجام گرفته است. ضریب کنترل‌های پیش‌گیرانه بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی دارای آماره بحرانی محاسبه شده به مقدار ۳.۶۴۳ و سطح معنی‌داری آزمون کمتر از ۰/۰۵ است که از تاثیر معنادار کنترل‌های پیش‌گیرانه بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی حمایت شده است. بنابراین شواهد گردآوری شده از طریق نمونه آماری بر اساس تئوری احتمالات بیانگر رد فرضیه صفر است. با توجه به مثبت بودن ضریب بتا (۰.۱۶۵) می‌توان گفت وجود کنترل‌های پیش‌گیرانه بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی تأثیر مستقیم و مثبت دارد. بنابراین فرض H_0 رد می‌شود و فرضیه مقابل آن مورد حمایت قرار می‌گیرد.

تفسیر یافته‌های پژوهش

فرضیه اول: وجود کنترل‌های کشف‌کننده بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی تأثیرگذار است.

نتایج تجزیه و تحلیل داده‌ها در فصل چهارم نشان داد که وجود کنترل‌های کشف‌کننده بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی تأثیرگذار است.

در تفسیر این فرضیه می‌توان گفت وجود کنترل‌های کشف‌کننده بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی تأثیرگذار است. کنترل پولشویی و تاثیرات مخرب آن می‌تواند از طریق دولت‌های ملی حاصل شود که در تلاش برای ارتقای دیدگاه‌های قانونی خود علیه پولشویی، با بهبود کنترل اختیارات قانونی و تسلط بر شناسایی هرگونه فعالیت قاچاقی که می‌تواند نشانه‌ای قوی دال بر پولشویی باشد، اقدامات لازم را انجام داده‌اند. اما این نظام نظارت و تعادل، در کشورهای در حال توسعه، در تناسب منصفانه برای تمام افراد نیست که ممکن است شامل کارمندان، مدیران، حسابداران و تجار باشند که تطابق و حسابرسی اجرایی را برای گزارش هرگونه فعالیت غیرقانونی در زمینه پولشویی به دلیل هزینه بالای به کارگیری چنین رویکردی مورد بررسی قرار می‌دهند. این کنترل‌ها برای کشف و گزارش نادیده گرفتن، اشتباه و یا انجام کارهای نادرست و خلاف طراحی شده‌اند. برای مثال بررسی مجدد محاسبات یکی از کنترل‌های کشف‌کننده است. این فرضیه با نتایج پژوهش مرتضوی و همکاران (۱۴۰۰)، سلیمانی تبار (۱۳۹۹) همخوانی دارد.

فرضیه دوم: وجود کنترل‌های اصلاح‌کننده بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی تأثیرگذار است.

نتایج تجزیه و تحلیل داده‌ها در فصل چهارم نشان داد که وجود کنترل‌های اصلاح‌کننده بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی تأثیرگذار است.

در تفسیر این فرضیه می‌توان گفت کنترل‌های اصلاحی، اشتباهات و خطاهای کشف شده توسط کنترل‌های یابنده را تصحیح می‌کند. برای مثال، کامپیوتر هنگام ویرایش عادی پردازش‌ها ممکن است بتواند کُدگذاری غیرمجاز برای یکی از تامین‌کنندگان مواد و کالا را کشف کند اما، به کار خود ادامه دهد و نام تامین‌کننده را بخواند، آن نام را با فایل اصلی لیست نام‌های تایید شده مطابقت دهد، شماره کُد مربوط را انتخاب کند و رکورد اولیه را اصلاح نماید. در این فرایند کنترل، اگر

شماره مشتری تایید شود، کامپیوتر فقط کار ویرایش را ادامه می‌دهد خیلی از واحدهای اقتصادی مقرر می‌دارند که «معاملات اصلاح شده» به همان شیوه معاملات و رویدادهای اولیه پردازش شود؛ زیرا اعتقاد بر این است که اعمال چنین شیوه‌ای برای کنترل فرایند ثبت‌ها از کارایی بیشتری برخوردار است. اعمال کنترل‌های اضافی و تکمیلی که به گونه‌ای غیرمنظم اعمال شود، در مقایسه با کنترل‌های معمول پردازشی، بیشتر در معرض شکست یا نادیده‌گیری است. این کنترل‌ها به حداقل نمودن تاثیر تهدید، شناسایی علت مشکل، تصحیح خطاهای ناشی از مشکل کمک می‌نماید. این کنترل‌ها مشکلات شناسایی شده توسط کنترل‌های کشف‌کننده را تصحیح و سیستم‌های پردازش را برای حداقل‌سازی رخداد این مشکلات تعدیل می‌نماید، روش‌های تجدیدنظر از جمله کنترل‌های داخلی تصحیح‌کننده می‌باشد. این فرضیه با نتایج پژوهش‌های دارابی و محمدی (۱۳۹۸)، ابوالحسنی هستیانی و دانیالی (۱۳۹۷) همخوانی دارد.

فرضیه سوم: وجود کنترل‌های پیش‌گیرانه بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی تأثیرگذار است.

نتایج تجزیه و تحلیل داده‌ها در فصل چهارم نشان داد که وجود کنترل‌های پیش‌گیرانه بر کاهش موانع مبارزه با پولشویی تأثیرگذار است.

در تفسیر این فرضیه می‌توان گفت خدمات بانکداری و عملیات پولی در بانک‌ها، از مهم‌ترین حوزه‌های مرتبط با پولشویی است. اگر پولشویان توان به کارگیری خدمات و ابزارهای بانکی را داشته باشند در رسیدن به اهدافشان موفق خواهند بود. این خدمات در کشورهایی که نظام‌های نظارتی و کنترلی ضعیفی دارند، مورد توجه پولشویان قرار می‌گیرد. لازم به ذکر است برای انجام عملیات پولشویی لزومی ندارد کل سیستم بانکی در اختیار فرد پولشو باشد. به دلیل ماهیت فعالیت سیستم بانکی نظیر امکان سپرده‌گذاری مقادیر هنگفت پول نقد و اصل رازداری، این سیستم بستر مناسبی برای پولشویی و مخفی کردن منشأ جرم می‌باشد. در صورت عدم اجرای قوانین مبارزه با پولشویی و عدم نظارت دستگاه‌های نظارتی و مراجع ذیصلاح، این سیستم مطلوبیت بیشتری پیدا کرده و امکان ردیابی و شناسایی منابع وجوه دشوار خواهد شد. همانگونه که گفته شد برای انجام عمل تطهیر پول نیازی به در اختیار گرفتن کل سیستم بانکی نمی‌باشد بلکه ابزارهای بانکی به تنهایی می‌توانند مورد استفاده پولشویان قرار گیرد و آنان را به اهداف خود برساند. این دسته از کنترل‌ها، کنترل‌هایی هستند که مشکلات و مسائل بالقوه را پیش‌بینی و پیش از آنکه رخ دهند پیش‌بینی نموده و تعدیلات و اصلاحاتی را انجام می‌دهند. این کنترل‌ها از خطا، نادیده گرفتن و اقدامات نادرست و مخرب پیشگیری می‌کنند. مثال‌هایی از کنترل‌های پیش‌گیرانه شامل: به کارگیری اسناد مناسب طراحی شده برای اجتناب از خطاها و پایه‌گذاری رویه‌های مناسب برای مجوز رویدادهای مالی. این فرضیه با نتایج پژوهش فلاح نژاد (۱۳۹۶)، ذوالکفیل و همکاران (۲۰۲۲) همخوانی دارد.

پیشنهاد برای هر فرضیه

پیشنهاد برای فرضیه اول

- شفاف‌سازی قوانین و جلوگیری از برخوردهای سلیقه‌ای.
- تبیین جایگاه پلیس آگاهی در مبارزه با جرایم اقتصادی.
- تدوین قوانین جدید یا اصلاح قوانین موجود و ابلاغ جهت اجرا.
- مسیرهای کنترلی باید طوری طراحی و پیاده‌سازی شوند تا توسط مدیران نیز زیر پا گذاشته نشود. بنابراین، ضرورت کنترل‌های خاص، مانع باطل کردن این کنترل‌ها توسط مدیریت شود.
- نظارت بر کنترل داخلی و طراحی و اصلاح کنترل‌ها از وظایف کلیدی حسابرسان داخلی، مستقل و کمیته حسابرسی شرکتها و سازمان‌های خصوصی و دولتی خواهد بود.

پیشنهاد برای فرضیه دوم

- عدم به کارگیری کارمندان متخلف در مشاغل حساس و مهم.
- تشکیل شعب ویژه رسیدگی به جرایم بانکی و اقتصادی در قوه قضاییه و برخورد قاطع با مجرمان مربوطه.
- با توجه به این که فساد مالی یک عمل غیرقانونی است، انتظار می‌رود سازمان‌ها ریسک مشارکت در روش‌های فاسد را مدیریت کنند. به طوری که این کار با شناسایی حوزه‌هایی که فساد در آن اتفاق می‌افتد، ارزیابی شود و از طریق استقرار و نظارت بر کنترل‌های داخلی برای جلوگیری از فساد انجام شود.
- جهت پیشگیری از پولشویی باید یک سیاست صریح و روشن در رابطه با فساد طراحی و پیاده‌سازی شود. به همین منظور باید مسیر همه نوع گزارش احتمال وجود فساد، بررسی و کنترل شود تا از طریق مستندسازی مناسب برای تمام مراحل اداری و مالی از جمله فرآیندهای خرید، فروش، استخدام و سایر مبادلات و فعالیت‌های مالی و غیرمالی که تاثیر اقتصادی خواهد داشت و همچنین با تفکیک وظایف مربوط به هر فرآیند، از ایجاد فساد جلوگیری به عمل آید.

پیشنهاد برای فرضیه سوم

- تشکیل کمیسیون مبارزه با جرایم اقتصادی در استان‌ها پیشنهاد می‌شود.
- ایجاد بانک اطلاعات مجرمان و متهمان جرایم اقتصادی در کشور و ترجیحاً پلیس آگاهی.

محدودیت‌ها

هر تحقیقی از ابتدای امر یعنی انتخاب موضوع تا مراحل اجرا و تجزیه و تحلیل و نتیجه‌گیری دارای محدودیت‌هایی است. بیان محدودیت‌ها در پژوهش به محققانی که قصد تحقیق در زمینه‌های مختلف را دارند، کمک می‌کند تا با دیدی باز و آگاهی از موانع، کمبودها، به امر پژوهش در زمینه‌های مشابه بپردازند. این تحقیق نیز دارای موانع و محدودیت‌هایی است که در ذیل به آنها اشاره می‌کنیم.

محدودیت‌های در اختیار پژوهشگر

- استفاده از ابزار پرسشنامه و استفاده از ابزارهای دیگر از قبیل مشاهده و مصاحبه و ...
- در نظر گرفته نشدن متغیرهایی نظیر حاکمیت شرکتی، تحریم‌ها و ...

محدودیت‌های خارج از اختیار پژوهشگر

- همکاری ضعیف افراد جامعه مورد بررسی با محقق است که از ترس اشاعه اطلاعات محرمانه و مقصر دانسته شدن مدیران و مسئولان مربوطه ناشی می‌شود.
- خطای تمایل به وسط را می‌توان مطرح کرد، که در این پژوهش بیشتر پاسخ‌ها در حد متوسط بوده و این احتمال فرهنگ گرایش به وسط را نشان می‌دهد. بنابراین در صورت وجود چنین فرهنگی باید خطای تمایل به وسط را در نظر گرفت.
- قانع کردن پاسخگویان برای پاسخگویی به سوالات در برخی موارد با مشکلاتی مواجه بود.

پیشنهاد به سایر پژوهشگران

- این پژوهش در سایر سازمان‌ها انجام شود تا نتایج مقایسه شود.
- پیشنهاد می‌شود پژوهشی با عنوان تاثیر سایر عوامل بر روی پولشویی انجام شود.
- انجام پژوهشی در خصوص رتبه‌بندی عوامل مختلف بر پولشویی.
- انجام پژوهشی در خصوص رتبه‌بندی موانع پولشویی.

منابع

- ✓ حیدری، مسعود، (۱۳۹۷)، بررسی تطبیقی جرم پولشویی در فقه، حقوق ایران و اسناد بین‌المللی، پژوهش تطبیقی حقوق اسلام و غرب، دوره ۵، شماره ۳، صص ۶۵-۹۰.
- ✓ رفیعی شمس‌آبادی، پریسا، (۱۳۸۷)، پولشویی و اثرات آن بر روی سیستم مالی (مطالعه موردی: حوزه‌های مالیاتی، گمرک و بازار سرمایه)، اداره تحقیقات، کنترل ریسک و تطبیق، بانک سپه.
- ✓ سلیمانی تبار، مهدی، (۱۳۹۹)، مقایسه قوانین و راهکارهای حقوقی مبارزه با پولشویی در نظام حقوقی ایران و انگلیس، قانون یار، دوره ۴، شماره ۱۴، صص ۴۵۱-۴۸۳.
- ✓ الشیخ، حیدر، السدی، ضیاء، (۱۳۹۸)، مبارزه با تأمین مالی تروریسم و جایگاه آن در اسناد بین‌المللی با نگاهی به سیاست جنایی ایران و عراق، فصلنامه داخلی کانون وکلای دادگستری، دوره ۹، شماره ۱۸، صص ۹۹-۱۲۰.
- ✓ صدیق، میرروح‌اهلل، صدیق، میرابراهیم، (۱۳۸۷)، کنوانسیون پالمو: جنایات سازمان یافته فرا ملی، انتشارات رامان
- ✓ فلاح نژاد، فاطمه، (۱۳۹۶)، پولشویی در اسناد بین‌المللی و حقوق کیفری، کنفرانس سالانه پژوهش‌های حقوقی و قضایی، دوره ۱.
- ✓ مرتضوی، سیدمرتضی، شکرخواه، جواد، بولو، قاسم، (۱۴۰۰)، الگویی برای استقرار نظام کنترل‌های داخلی در بانک‌های ایران، دانش حسابداری مالی، دوره ۸، شماره ۴، صص ۱-۴۰.
- ✓ Chatain, P. L., Mcdowell, J., Mousset, C., Schott, P. A., & de Willebois, E. V. D. D. (2009). Preventing Money Laundering and Terrorist Financing: A Practical Guide for Bank Supervisors [Prevención del lavado de dinero y del financiamiento al terrorismo: una guía práctica para supervisores bancarios]. World Bank Publications.
- ✓ Jayasekara, S. D. (2018). Challenges of implementing an effective risk-based supervision on anti-money laundering and countering the financing of terrorism under the 2013 FATF methodology. Journal of Money Laundering Control.
- ✓ Mekpor, E. S. (2019). Anti-money laundering and combating the financing of terrorism compliance: Are FATF member states just scratching the surface? Journal of Money Laundering Control.
- ✓ Muling, Elizabeth Vallery, Smith, Murphy (2008). Understanding and Preventing Money Laundering, working paper.
- ✓ Nanyun, N. M., & Nasiri, A. (2020). Role of FATF on financial systems of countries: successes and challenges. Journal of Money Laundering Control.
- ✓ Yeh, S. S. (2022). New Financial Action Task Force Recommendations to Fight Corruption and Money Laundering. Laws, 11(1), 8.
- ✓ Moradi, majid (2022). The Role of Financial Corruption on Economic Espionage in Iran . Journal of Economics and Administrative Sciences . 5 (1), 499-512 .
- ✓ Zafarullah, H., & Haque, H. (2021). Policies, instrumentalities, compliance and control: combatting money laundering in Bangladesh. Journal of Money Laundering Control.

- ✓ Zolkafil, S., Nazri, S. N. F. S. M., & Omar, N. (2022). Asset recovery practices in combating money laundering: evidence from FATF mutual evaluation report of FATF member countries of Asia pacific region. *Journal of Money Laundering Control*.